

ANEMON

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

ULUSAL HAKEMLİ DERGİ
ISSN: 2147-7655

CİLT/VOL: 1 SAYI/NO:1
YIL/YEAR: HAZİRAN/JUNE 2013

ANEMON

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Sahibi

Muş Alparslan Üniversitesi Adına
Prof. Dr. Nihat İNANÇ (Rektör)

Editör

Doç. Dr. Emin ÇELEBİ

Editör Yardımcıları

Doç. Dr. Abdülcelil BİLGİN
Yrd. Doç. Dr. Cemil ORUÇ
Yrd. Doç. Dr. Ercan ÇAĞLAYAN
Yrd. Doç. Dr. Veli SIRIM

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Bayram COŞKUN
Prof. Dr. Fethi Ahmet POLAT
Prof. Dr. Hasan ÇİFTÇİ
Doç. Dr. Abdullah KIRAN
Doç. Dr. Abdülcelil BİLGİN
Doç. Dr. Emin ÇELEBİ
Yrd. Doç. Dr. Cemil ORUÇ
Yrd. Doç. Dr. Ercan ÇAĞLAYAN
Yrd. Doç. Dr. Fikret GEDİKLİ
Yrd. Doç. Dr. İsmet KESEN
Yrd. Doç. Dr. Kadir ÜÇAY
Yrd. Doç. Dr. M. Kamil COŞKUN
Yrd. Doç. Dr. Nurullah ULUTAŞ
Yrd. Doç. Dr. Reşat AÇIKGÖZ
Yrd. Doç. Dr. Süleyman AYDENİZ
Yrd. Doç. Dr. Veli SIRIM

Sekreteryaya

Arş. Gör. Bahattin ÇATMA
Arş. Gör. Berat ÇİÇEK
Arş. Gör. Kübra KULAKLIKAYA
Arş. Gör. Önder TİLCİ

Grafik Tasarım

Erdal YILDIZ

Danışma Kurulu/Advisory Board

Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA (Mardin Artuklu Üniversitesi), Prof. Dr. Alev SINAR UĞURLU (Uludağ Üniversitesi), Prof. Dr. Ali TAŞKIN (Cumhuriyet Üniversitesi), Prof. Dr. Ali UZUN (19 Mayıs Üniversitesi), Prof. Dr. Bayram COŞKUN (Muş Alparslan Üniversitesi), Prof. Dr. Bilal ERYILMAZ (İstanbul Medeniyet Üniversitesi), Prof. Dr. Bilgehan PAMUK (Gaziantep Üniversitesi), Prof. Dr. Erdoğan ERBAY (Atatürk Üniversitesi), Prof. Dr. Eyüp G. İSPİR (Gazi Üniversitesi, TODAİE), Prof. Dr. M. Faysal GÖKALP (Uşak Üniversitesi), Prof. Dr. Fethi Ahmet POLAT (Muş Alparslan Üniversitesi), Prof. Dr. Hasan ÇİFTÇİ (Muş Alparslan Üniversitesi), Prof. Dr. Hüsamettin ERDEM (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. İsmail TAŞ (Şırnak Üniversitesi), Prof. Dr. Kazım YOLDAŞ (Bingöl Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet Hüseyin BİLGİN (İstanbul Medeniyet Üniversitesi), Prof. Dr. M. Sait ŞİMŞEK (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Prof. Dr. Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa AYDIN (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK (Çukurova Üniversitesi), Prof. Dr. Ramazan YELKEN (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Şamil DAĞCI (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Şehabettin YALÇIN (Kâtip Çelebi Üniversitesi), Prof. Dr. Şehmus DEMİR (Atatürk Üniversitesi), Prof. Dr. Tuncer ASUNAKUTLU (Muğla Üniversitesi), Prof. Dr. Turgay UZUN (Muğla Üniversitesi), Prof. Dr. Veli URHAN (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. Yasin AKTAY (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi), Doç. Dr. Abdullah KIRAN (Muş Alparslan Üniversitesi), Doç. Dr. Ali UTKU (Atatürk Üniversitesi), Doç. Dr. Bülent SÖNMEZ (Dicle Üniversitesi), Doç. Dr. Emin ÇELEBİ (Muş Alparslan Üniversitesi), Doç. Dr. Erdal BAYKAN (Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Doç. Dr. Hasan ÇİÇEK (Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Doç. Dr. Mustafa ÇEVİK (Adıyaman Üniversitesi), Doç. Dr. Mustafa YAĞBASAN (Fırat Üniversitesi), Doç. Dr. Yılmaz KARADENİZ (Muş Alparslan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ahmet AKKAYA (Adıyaman Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ahmet YAYLA (Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ercan ÇAĞLAYAN (Muş Alparslan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. İbrahim KESKİN (Muş Alparslan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. İskender DÖLEK (Muş Alparslan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Mustafa TATAR (Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Naim ÜRKMEZ (Erzurum Teknik Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA (Çukurova Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Recep Arslan (Muş Alparslan Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Yusuf BATAR (Muş Alparslan Üniversitesi)

ANEMON MŞÜ Sosyal Bilimler Dergisi yılda en az iki sayı olarak yayınlanan ulusal hakemli bir dergidir. ANEMON'da yayınlanan yazıların bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir. Yayınlanan yazıların bütün yayın hakları Muş Alparslan Üniversitesi'ne ait olup, yayıncının izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz veya elektronik ortama taşınamaz.

İletişim:

Tel: 0 436 249 49 49 - 1201 - Fax: 0 436 213 00 28

Web: www.alparslan.edu.tr / e-mail: sosbildergi@alparslan.edu.tr

Adres: Muş Alparslan Üniversitesi / Rektörlük

BU SAYININ HAKEMLERİ

- Prof. Dr. Bayram COŞKUN (Muş Alparslan Üniversitesi)
Prof. Dr. Fethi Ahmet POLAT (Muş Alparslan Üniversitesi)
Prof. Dr. Hasan ÇİFTÇİ (Muş Alparslan Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Hüseyin BİLGİN (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Doç. Dr. Abdullah KIRAN (Muş Alparslan Üniversitesi)
Doç. Dr. Abdülcelil BİLGİN (Muş Alparslan Üniversitesi)
Doç. Dr. Ali SAYILIR (Muş Alparslan Üniversitesi)
Doç. Dr. Hasan ÇİÇEK (Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
Doç. Dr. İbrahim ERDOĞAN (Muş Alparslan Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet ÖNAL (İnönü Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa ÇEVİK (Adıyaman Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ahmet AKKAYA (Adıyaman Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Cemil ORUÇ (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin DOĞAN (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. İskender DÖLEK (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. İsmet KESEN (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Kadir ÜÇAY (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. M. Kamil COŞKUN (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Nurullah ULUTAŞ (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk ALTUNÇ (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA (Çukurova Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Reşat AÇIKGÖZ (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Serdal SEVEN (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Süleyman AYDENİZ (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Şahin EFİL (İnönü Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Veli SIRIM (Muş Alparslan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Yusuf BATAR (Muş Alparslan Üniversitesi)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

**SİYASETİN KÜLTÜREL VE SOSYAL HAYATTAKİ YANSIMALARI
BAĞLAMINDA “ENSÂR VE MUHACİR” KAVRAMLARI /
REFLECTIONS OF THE POLITICS ON THE CULTURAL AND SOCIAL LIFE
IN THE CONTEXT OF THE CONCEPTS; “ANSAR AND MUHADJIR”**

Adnan DEMİRCAN

7-16

**THE ARAB SPRING AND THE CHANCE OF
DEMOCRATIC TRANSFORMATION IN SYRIA /
ARAP BAHARI VE SURİYE’DE DEMOKRATİK DÖNÜŞÜM İMKANI**

Abdullah KIRAN

17-33

**WHITEHEAD’IN MEDENİYETLEŞMEYE İLİŞKİN DÜŞÜNCELERİ/
WHITEHEAD’S THOUGHTS ON CIVILISATION**

Kasım MOMİNOV

35-44

**DELİLİK VE ESER YOKLUĞU: BİR SINIR DENEYİMİ OLARAK DELİLİK /
MADNESS AND THE ABSENCE OF AN OEUVRÉ:
MADNESS AS A BOUNDARY EXPERIENCE**

Ümit KARTAL

45-54

**BİLGİ YÖNETİMİ VE EĞİTİM YÖNETİMİNE UYGULAMASI /
KNOWLEDGE MANAGEMENT AND APPLICATION
OF EDUCATIONAL MANAGEMENT**

İsmet KESEN

55-85

**EĞİTİM MÜFETTİŞLERİNE GÖRE MESLEKTAŞ İZLENİMİ /
COLLEAGUE IMPRESSION ACCORDING TO EDUCATION INSPECTORS**

Müzeyyen ÖVÜR – R. Şamil TATIK

87-104

**OKUL YÖNETİCİLERİNİN REHBERLİK HİZMETLERİNE BAKIŞ
AÇILARI ÜZERİNE OKUL REHBER ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ/
PERCEPTIONS OF SCHOOL GUIDANCE TEACHERS ON SCHOOL
ADMINISTRATORS’ PERSPECTIVES ABOUT GUIDANCE SERVICES**

İbrahim Hakan KARATAŞ Murat POLAT

105-124

**ÇOCUK EDEBİYATINDA YAŞ GRUPLARINA
GÖRE KİTAPLAR VE ÖZELLİKLERİ /**
FEATURES OF JUVENILE BOOKS ACCORDING TO
AGE GROUPS IN CHILDREN'S LITERATURE

Ferhat ÇİFTÇİ
125-138

**DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDE AYAKKABI VE
AYAKKABICILIKLA İLGİLİ SÖZ VARLIĞI**
VOCABULARY ABOUT SHOES AND SHOE-
MAKING IN GLOSSARY OF REVIEW

Murat PARLAKPINAR
139-154

**KÜLTÜR FARKLILIKLARI EKSENİNDE GİRİŞİMCİLİK
ANLAYIŞINDAKİ DEĞİŞİMLER VE YABANCI GİRİŞİMCİLİK /**
THE VARIATIONS IN ENTREPRENEURSHIP PERCEPTION AS PART
OF CULTURAL DIVERSITY AND FOREIGN ENTREPRENEURSHIP

Hayriye BAŞCI NUR Filiz ERATAŞ
155-171

**KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA KALKINMA
POLİTİKALARINA SOSYOLOJİK BİR BAKIŞ /**
A SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE TO DEVELOPMENT
POLICIES IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Atik ASLAN
173-190

**YALIN LOJİSTİK AÇISINDAN KONAKLAMA İŞLETMELERİNİN TEDARİK
ZİNCİRİ YAPISI VE KARŞILAŞTIRMALI BİR MALİYET ANALİZİ /**
SUPPLY CHAIN STRUCTURE OF ACCOMMODATION ENTERPRISES IN
TERMS OF LEAN LOGISTICS AND A COMPARATIVE COST ANALYSIS

Halil SAVAŞ İsmail KILIÇ
191-222

TEZ TANITIM VE DEĞERLENDİRME /
INTRODUCTION AND ASSESMENT OF A THESIS

Ayhan BİLMEZ
223-126

ANEMON

Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi

ISSN: 2147-7655

Cilt:1 Sayı:1 Haziran: 2013

TEZ TANITIM VE DEĞERLENDİRME INTRODUCTION AND ASSESMENT OF A THESIS

Ayhan BİLMEZ *

Teceli Karasu, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi Sürecinde Engelliler, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum - 2013, ss. X-152.

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Eyüp ŞİMŞEK

Örgün din eğitiminde engellileri konu edinen tez, giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde tez konusunun niçin seçildiği, yapılan çalışmayla amaçlanın ne olduğu hakkında bilgi veren yazar, bu alan ile ilgili daha önce yapılmış çalışmaları ve kendi çalışmasının bunlardan farkını belirtmektedir. Araştırılan problemin niteliği ve kapsamı mümkün olan bütün açıklığıyla sunulmuştur. Araştırmanın yapılış yönteminin açıkça belirtildiği çalışmada, veri toplama teknikleri ve veri analizleri başka araştırmalarda rahatlıkla tekrarlanabilecek şekilde ortaya konmaktadır. Engellilere yönelik örgün din eğitiminde yaşanan sıkıntıları en iyi bilenlerin bu alanda çalışan öğretmenler olduğu, dolayısıyla onların görüşleri ve gözlem yoluyla konuyu ele almanın doğru olduğu vurgulanmaktadır. Bununla birlikte, çalışma yapılan konu ile ilgili farklı anlamlarda kullanılan kavramlar açıklanarak tezden daha iyi istifade edilmesi hedeflenmiştir.

Çalışmanın kavramsal çerçevesinin oluşturulduğu birinci bölümde: engellilerin tanımlanması için kullanılan kavramlar, sınıflandırılmaları, gelişim özellikleri, eğitimleri ve İslam dinin engellilere yaklaşımı üzerinde durulmuştur. Sakat, özürlü, özel eğitim gerektiren vb. kavramlar içerisinde bireyi en az inciten ve bireyin en iyi tanınmasını sağlayan kavramın “engelli” olduğu bu yüzden çalışmada engelli kavramına yer verildiği belirtilmektedir. Yetersizliği olan engellileri tanımlamada benzer tartışmaların batı da olduğunu belirten yazar, bu tartışmaların engellilerin sorunlarının gündeme gelmesinin önüne geçmemesi gerektiği kanaatindedir.

Bilim adamlarının ilgili oldukları çalışma alanları çerçevesinde engellileri sınıflandırma yoluna gittiğini ifade eden yazar, on iki farklı guruba ayırdığı engellilerin gelişim özellikleri ile her bir gurubun özgün ve kritik evreleri hakkında bilgi vermiştir. Bununla

* Araştırma Görevlisi, Muş Alparslan Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, ayyhann@windowlive.com

birlikte ülkemizde örgün din eğitiminde engellilere yönelik eğitim veren okul gurupları özetlenerek yeterlilikleri tartışılmıştır.

Engellilere yaklaşım, tarihi seyri içerisinde kısa bir şekilde ele alınmış kutsal dinler ve özellikle de İslamiyet'in gelişinden sonra engellilere yaklaşımdaki farklılıklara dikkat çekilmiştir. İslam dini gelmeden önceki toplumlarda engellilerin; musibetlerin ve doğal afetlerin sebebi olarak görüldüğü, ölüme terk etme veya öldürme yoluyla onlardan kurtulmaya çalışıldığı belirtilmiştir.

Engellilere yönelik din eğitiminin niçin olması gerektiği belirtildikten sonra Kur'an ve Hz. Muhammed'in engellilere yaklaşımları üzerinde durulmuştur. Din eğitiminin bireyin anlam arayışına cevap verdiği, içerisinde yaşanan kültürü etkilediği, kişiler arası ilişkiler üzerinde belirleyici olduğu ve dolayısıyla engellileri bundan mahrum bırakmanın doğru olmadığını ifade eden yazar, Kur'an'ın indiği dönemde ortaya koyduğu prensiplerin ve Hz. Peygamber'in engellilere yaklaşımının, birçok yönüyle günümüzden daha ileride olduğunu belirtmektedir. Kur'an'ın ve Sünnetin yaklaşımı beş farklı engelli gurubu üzerinden analiz edilmeye çalışılmıştır. Ancak İslamiyet'in engelliler ile ilgili bu guruplar üzerinden ortaya koyduğu ilkeler tüm engelli guruplarına genellenebilir niteliktedir.

Allah'ın bütün insanları eşit ve üstün yarattığı belirtilen çalışmada, engelin Allah nazarında eksiklik olarak değerlendirilmeyeceği, zira üstünlüğün takvayla olacağı vurgulanmaktadır. Hz. Yakup'un gözlerinin görmemesini görme engeli, Hz. Zekeriya'nın üç gün boyunca sadece işaret ile konuşmasını işitme engeli, Hz. Musa'nın dilinin yeterince dönmemesini konuşma ve dil bozuklukları engeli kategorisinde değerlendirilebileceğini belirtilen yazar, bu kıssaların günümüzde engellilere yaklaşım ve din eğitimleri açısından örneklikleri üzerinde durmuştur.

Örnek yaşantısıyla insanlığa rehber olan Hz. Muhammed, sözleri ile engellileri onore ederek onlar ile iletişime geçmiştir. Hz. peygamberin ticaret yapıp sürekli aldanan sahabeyi ticaretten men etmeyip farklı tavsiyelerde bulunmasını toplumla bütünleştirme çabası olarak değerlendiren yazar, İslamiyet'in zihinsel yetersizliği olanlara hem inanç-ibadet boyutuyla hem de toplumsal boyutuyla sağladığı kolaylıkların lütuf değil, bir hak olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade etmektedir. Aynı şekilde, yaşadığı dönemde fiziksel olarak güzel görünmeyen ve sosyo-ekonomik olarak düşük seviyede değerlendirilebilecek engelli bir sahabe için dönemin ileri gelenlerinden birinin kızını istemeye bizzat kendisinin gitmesini de bu minval üzere değerlendirmiştir. Abese Suresi'nin ilk on ayeti üzerinde çok düşünülmesi gerektiği belirtilen çalışmada, bu ayetlerin inişine sebep olarak gösterilen Abdullah İbn-i Mektûm örneğinin tek başına bile engellilere bakış açısı oluşturma ve onların bireysel-toplumsal hakları konusunda içinde yeterli sayıda ilkeleri barındırdığı vurgulanmaktadır.

2002 yılında Devlet İstatistik Enstitüsü ve Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nın işbirliği ile yapılan, "Türkiye Engelliler Araştırması" sonuçlarına göre engelli oranı % 12.29 olarak tespit edildiği bilgisini veren yazar, aileleri ve yakın çevreleri dikkate

alındığında engelli eğitiminin ve özellikle din eğitimi öneminin daha iyi anlaşılabilceğini ifade etmektedir. Ancak bu eğitimin öğrenci ve yaşam merkezli olması gerektiğinin de altını çizmektedir.

Çalışmanın ikinci bölümünde, daha çok gözleme ve özel eğitim okulları ile özel eğitim sınıflarında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine giren öğretmenlerin görüşlerine yer verilmiştir. Trabzon- Muş –Erzurum illerinde hem ayrı özel eğitim kurumları hem de normal okulların bünyesinde özel eğitim sınıflarında derse giren öğretmenler ile görüşülmesi,

muhtemel farklı problemleri ortaya koyması ve derinlemesine konunun analiz edilmesine imkân sağlaması açısından önemlidir. Çalışmaya katılan örneklemin demografik bilgilerinin yer aldığı araştırmada konunun tüm detaylarıyla ortaya konması için yarı yapılandırılmış sorular ile görüşme tekniğini uyguladığını belirten yazar, gözlem, ön uygulama ve uzmanların görüşleri sonucu görüşme sorularının belirlendiğini ifade etmektedir.

Çalışmada öğretmenlerin engellilere yönelik din eğitimi ile ilgili kanaatleri, engelli din eğitiminde iletişimin önemi, okulların fiziki çevrelerinin eğitimdeki yeri, lisans döneminde alınan eğitimin yeterliliği, Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM) ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programının (BEP) engelli din eğitimine katkısı, öğrenme-öğretme sürecinde kullanılan öğretim materyalleri, engelli din eğitiminde bilgisayar ve internet kullanımı ile FATİH projesi gibi konular, öğretmen görüşleri ve daha önce yapılmış çalışmaların verileri ışığında tartışılmıştır.

Engellilere yönelik din eğitiminin onlara sağlanan bir lütuf olmasından ziyade bir hak olarak kabul edilmesi gerektiğini belirten yazar, bu anlayışla başta bu alanda uzmanlaşmış öğretmen eksikliği olmak üzere, engellilere yönelik din eğitiminde yaşanan sıkıntıların ortadan kaldırılması gerektiğini belirtmektedir. Bu alana yönelik ihtisas alanın açılması, öğretim programlarının eğitimi yapılan engelli guruplarının merkeze alınarak belirlenmesi, buna göre öğretim materyallerinin hazırlanması gerekir. Bu alanda yaşanan bir çok sıkıntının ve çözüm önerilerinin ortaya konduğu araştırmada; zihinsel engellilere yönelik ders ve kılavuz kitaplarının olmayışı, görme engellilere yönelik farklı puntolar ile yazılmış başta ders kitapları olmak üzere öğretim materyali ve dini sesli kitap yokluğu, işitme engellilere yönelik görselliği ön planda olan materyal ve dini kavramların işaret dili sözlüğünde yeterince yer almaması gibi eksiklikler ilk göze çarpanlar arasında yer almaktadır. Ayrıca engelli öğrencilerin okullaşma oranlarındaki hızlı artışa dikkat çekildiği çalışmada, okulların kapasitelerinin üzerinde öğrenciye eğitim vermek zorunda kaldığı ve bu sıkıntının bir an evvel giderilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Sonuç itibariyle tanıtımını yaptığımız bu çalışma; engellilerin özellikleri ve eğitimlerini, engellilere yönelik din eğitiminin niçin gerekli olduğunu, Kur'an ve Sünnet'in engellilere bakışını ve örgün eğitimde engellilere yönelik din eğitiminde yaşanan problemleri başarılı bir şekilde ortaya koymaktadır. Çalışmanın, engellilere din öğretimi veren öğretmenler ile görüşülerek hazırlanmış olması, mevcut problemlerin tespiti ve ortaya

konması açısından önemlidir. Açık ve anlaşılır bir üslupla kaleme alınan bu yüksek lisans tezinin İslam dininin engellilere yaklaşımı ve yaşadığımız dönemde örgün eğitim içinde din öğretiminde yaşanan problemler ile ilgili yapılacak yeni çalışmalara önemli katkılar sağlayacağı ve bu alana ilgi duyan herkese faydalı olacağı kanaatindeyim.